

Institucions i política de la Unió Europea

Codi: 101083
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OB	3	2
2503778 Relacions Internacionals	OB	2	2

Fe d'errades

Aquesta assignatura opera sota el paraigua de la Càtedra Jean Monnet en Polítiques Europees de la UAB (2018-2021)

Professor/a de contacte

Nom: Nuria Esther Font Borrás
Correu electrònic: Nuria.Font@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Es dona per suposat que l'estudiant coneix adequadament, com a mínim, els conceptes, les teories i els coneixements treballats a les assignatures 'Ciència Política', 'Anglès per les Ciències Socials' i 'Administració i Polítiques Públiques' (2n de Grau). A més, és altament recomanable que l'estudiant hagi cursat i superat l'assignatura 'Política Comparada I' (3r de Grau, primer semestre). Es dona per suposat que l'estudiant té capacitat per llegir textos en anglès. També es dona per suposat que l'estudiant té l'hàbit de llegir regularment diaris de premsa generalista.

Objectius

Aquesta assignatura és obligatòria en el 3r curs de Grau de Ciència Política i Gestió Pública. Els objectius bàsics són els següents: primer, treballar el procés històric de construcció europea, l'evolució i el funcionament actual de les principals institucions polítiques i els processos inter-institucionals; segon, desgranar les principals dinàmiques polítiques a través de l'anàlisi d'alguns dels esdeveniments polítics recents més rellevants a nivell europeu; tercer, familiaritzar-se amb les fonts institucionals de dades sobre la Unió Europea i aprendre a utilitzar-les per realitzar estudis empírics; finalment, introduir les principals aproximacions teòriques que actualment dominen el panorama dels estudis europeus. Globalment, l'assignatura té com a objectiu principal que l'alumnat conegui els principals referents empírics i teòrics sobre la Unió Europea i que siguin capaços d'utilitzar-los en l'anàlisi i la interpretació dels processos polítics europeus.

Competències

Ciència Política i Gestió Pública

- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.

- Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
- Demostrar que es coneix l'estructura i el funcionament de la Unió Europea i de les seves institucions principals, i que s'és capaç d'identificar els principals actors polítics i reconèixer els principals mecanismes d'integració.
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Relacions Internacionals

- Analitzar l'estructura i el funcionament de les institucions i organitzacions internacionals (polítiques, econòmiques, de seguretat i militars, mediambientals, de desenvolupament i ajuda d'emergència), tant a l'àmbit universal com al regional, amb particular èmfasi en la Unió Europea, a partir de casos reals i/o simulats.
- Aprehendre i analitzar els impactes del procés de globalització als sistemes polítics domèstics, i al comportament dels actors polítics i els ciutadans.
- Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Utilitzar l'anglès tant per rebre com per comunicar informació, anàlisis i propostes.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
2. Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
3. Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
4. Demostrar que es coneix l'estructura i el funcionament de la Unió Europea i de les seves institucions principals, i que s'és capaç d'identificar els principals actors polítics i reconèixer els principals mecanismes d'integració.
5. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
6. Distingir com els estats membres i la UE implementen mesures i polítiques encaminades a incidir en els processos de globalització.
7. Explicar el funcionament de les institucions polítiques europees, les seves competències i la manera en què elaboren l'agenda, prenen les decisions polítiques i implementen els resultats.
8. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
9. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

10. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
11. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
12. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
13. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
14. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
15. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
16. Reconstruir el procés de presa de decisions de les polítiques comunitàries i avaluar-ne els resultats.
17. Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
18. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
19. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
20. Treballar autònomament.
21. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
22. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.
23. Utilitzar l'anglès tant per rebre com per comunicar informació, anàlisis i propostes.

Continguts

TEMARI

BLOC 1. Creació i evolució del procés d'integració europea

Tema 1. Orígens històrics de les Comunitats Europees. La CECA, la CEE i la EURATOM

Tema 2. L'Acta Única Europea i el Tractat de Maastricht

Tema 3. El Tractat d'Amsterdam, el Tractat de Niça, el fallit 'Tractat Constitucional'

Tema 4. El Tractat de Lisboa

BLOC 2. Principals institucions i organismes de la Unió Europea

Tema 5. El Consell Europeu

Tema 6. El Consell de la Unió Europea

Tema 7. La Comissió Europea

Tema 8. El Parlament Europeu

Tema 9. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea

Tema 10. El Banc Central Europeu

Tema 11. Altres organismes de la Unió Europea

BLOC 3. El procés decisorí en la Unió Europea

Tema 12. El triangle institucional Comissió - Parlament - Consell. El procés legislatiu

BLOC 4. La UE en temps de crisi

Tema 13. La crisi de l'euro. La qüestió de Grècia

Tema 14. El Brexit

Tema 15. La crisi dels refugiats

Tema 16. L' Euroscepticisme

Tema 17. La UE i Turquia

BLOC 4. Teories de la integració europea

Tema 18. El debat neofuncionalisme - intergovernamentalisme; el debat intergovernamentalisme liberal - constructivisme; el nou institucionalisme; la governança multinivell; la Unió Europea com a sistema polític

Metodologia

La metodologia de la matèria Institucions i Política de la Unió Europea consisteix en un conjunt d'activitats formatives dissenyades perquè l'estudiant assoleixi els resultats d'aprenentatge. Aquestes estan integrades per activitats autònomes, dirigides i supervisades. Les activitats autònomes inclouen l'estudi individual (30 hores), la lectura de textos (30 hores) i la preparació de treballs en grups (15 hores). Les activitats dirigides inclouen classes magistrals (30 hores), seminaris i sessions pràctiques (15 hores) i presentació pública de treballs (7,5 hores). Les activitats supervisades inclouen tutories (15 hores).

Tipus d'activitat	Activitat	Hores	Resultats d'aprenentatge
Dirigides 52,5 hores (35%)	Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	30	Comprensió del procés històric d'integració europea, del funcionament de les institucions, dels processos polítics de la UE i de les principals teories d'integració europea
	Presentació pública de treballs	7,5	Exposició pública dels coneixements assolits de forma adequada
	Seminaris i classes pràctiques	15	Participació activa, informada i conceptualment correcta en els debats
Supervisades 15 hores (10%)	Tutoria	15	Aclariments de dubtes i orientació complementària per a la formació en els temes de l'assignatura
Autònomes 75 hores (50%)	Lectura de textos	30	Comprensió de les principals aportacions en la teoria i la pràctica sobre la Unió Europea
	Estudi	30	Comprensió de conceptes i dinàmiques institucionals de la Unió Europea
	Preparació de treballs en grups	15	Demostrar la comprensió dels conceptes i/o les experiències objecte dels treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques (classes magistrals per part del professor/a)	30	1,2	3, 4, 17
Presentació pública de treballs	7,5	0,3	1, 4, 5, 11, 12, 18, 19, 20, 22
Seminaris i classes pràctiques	15	0,6	1, 4, 8, 13, 18, 19
Tipus: Supervisades			
Tutoria	15	0,6	9
Tipus: Autònomes			
Estudi	30	1,2	4, 9, 12, 18, 20
Lectura de textos	30	1,2	4, 12, 18
Preparació d'un treball en grup	15	0,6	1, 4, 11, 18, 20, 21

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura representa aproximadament un 5% de les hores totals, equivalent a unes 7,5 hores.

L'avaluació d'aquesta assignatura es realitzarà a partir dels següents lliuraments per part de l'estudiant:

- Examen escrit de coneixements sobre la matèria: 50% de la nota. L'examen consta de dues parts: un examen amb una pregunta-tema (25% de la nota final) i un examen tipus test (25% de la nota final). És condició necessària però no suficient aprovar l'examen per aprovar l'assignatura
- 2 controls de lectures: 20% de la nota (cada control té un pes del 10% de la nota final)
- Realització i exposició d'un treball realitzat en grup: 20% de la nota final (10% el treball i 10% l'exposició)
- Participació oral en els seminaris i classes: 10% de la nota

Consideracions importants:

- L'examen es realitzarà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient
- El calendari de les sessions i les dates i les lectures dels seminaris es faran públics durant els primers dies de classe. Els dos controls de lectura es faran coincidir amb dues dates en que s'hagin programat seminaris
- Els estudiants que no hagin superat l' EXAMEN final tindran l'oportunitat d'acollir-se a l'activitat de recuperació, és a dir, podran tornar a fer l'examen suspès el dia que determini la Facultat, havent acabat el període lectiu del segon quadrimestre. En cap cas els estudiants podran acollir-se a les activitats de recuperació per pujar nota. Cap de les altres activitats avaluable és recuperable

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls de lectura	20%	2	0,08	1, 3, 4, 6, 9, 12, 16, 17, 18, 23
Participació oral en els seminaris i classes	10%	0,5	0,02	1, 2, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 18, 19, 21, 22

Preparació d'un treball i exposició oral	20%	2,5	0,1	2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22
Prova escrita	50%	2,5	0,1	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 14, 16, 17, 18

Bibliografia

Manuals:

Bomberg, E., J. Peterson i A. Stubb (eds) (2008), *The European Union: How Does it Work?*, Oxford University Press.

Dinan, D. (2005), *Ever Closer Union: An Introduction to European Integration*, Boulder (CO): Lynne Rienner.

Hix, S. y B. Hoyland (2012), *El Sistema Político de la Unión Europea*, Madrid: McGraw Hill.

Peterson, J. y M. Shackelton (eds) (2002), *The Institutions of the European Union*, Oxford University Press.

Bibliografia complementària:

Cini, M. (ed.), (2009), *European Union Politics*, Oxford University Press.

Dinan, D. (2004). 'Governance and Institutions. The Convention and the Intergovernmental Conference', *Journal of Common Market Studies*, V. 42, p. 27-42.

Dinan, D.(2009), "Saving the Lisbon Treaty: An Irish Solution to a European Problem", *Journal of Common Market Studies*, Annual Review 2009, Vol. 47, pp. 1113-132

Dinan, D. (2008), "Ending the Constitutional Impasse," *Journal of Common Market Studies*, Annual Review 2008, Vol. 46, September 2008, pp. 71-90

Dinan, D. (2008), "Fifty Years of European Integration," *Fordham International Law Journal*, 31/5, pp. 1118-1142.

Fernández Pasarín, A.M., (2007), *Europa como opción histórica*, Barcelona: IUEE/UAB.

MateoGonzález, G. (2008), *Hacia una Constitución Europea: Las Conferencias Intergubernamentales en la EU*, València: Tirant lo Blanch.

Morata, F. (2005), *Hisòria de la Unió Europea*, Barcelona: UOC.

Moravcsik, A. (1998), *The Choice for Europe: social purpose and State power from Messina to Maastricht*. Ithaca: Cornell University Press.

Nelsen, B. i A. Stubb (eds.) (2003), *The European Union: readings on the theory and practice of European integration*, Palgrave Macmillan, p. 145-149.

Nugent, N. (2003), *The Government and Politics of the European Union*, Palgrave Macmillan.

Siedentop, L. (2000), *Democracy in Europe*, Hammondsworth: Penguin.

Torreblanca, J.I. (2001), ['Principios, intereses, instituciones y preferencias: un análisis de la racionalidad de la ampliación al Este de la Unión Europea'](#), *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 4, pp. 71-96.

Wallace, H., M. Pollack, i A. Young (eds.), *Policy-Making in the European Union*, Oxford University Press, 6th ed., 2010.

Revistes acadèmiques recomanades:

Common Market Law Review:

<http://www.kluwerlaw.com/Catalogue/titleinfo.htm?ProdID=SS01650750&name=Common-Market-Law-Review&>

Journal of Common Market Studies: <http://www.wiley.com/bw/journal.asp?ref=0021-9886>

Journal of European Integration: <http://www.tandfonline.com/toc/geui20/current>

Journal of European Public Policy: <http://www.tandf.co.uk/journals/routledge/13501763.html>

West European Politics: <http://www.tandf.co.uk/journals/titles/01402382.asp>

Webs institucionals:

Portal de la UE: <http://europa.eu/>

Parlament Europeu: http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_en.htm?redirection

Consell Europeu: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_es.htm

Consell de la UE: <http://consilium.europa.eu/showPage.ASP?lang=es>

Comissió Europea: http://ec.europa.eu/index_es.htm

Tribunal de Justícia de la UE: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_es.htm

Observatori Legislatiu de la UE: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>

EUR-Lex: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=es>

Webs sobre la UE:

Votewatch: www.votewatch.eu

Euroobserver: <http://www.euobserver.com>

Eupolitix: <http://www.eupolitics.com>